

pahrwarejusi, ka wina patlaben jau bes behdahm war jo projam strahdat, ka winaš lapu jau tik daudš eenešs, ka ta neween war pastahwet, bet ka redakzija preešch tašs ari wehl wairaf špehš darit, ne ka peesolits. Un wina nemitefees, ari turpmaš samu lapu jo pilnigaku un peenehmigaku darit tanī mehrā, ka winai jo deenās jo wairaf naudas-lihdšefku atliksfees.

„Baltijas Semkopis“ drihs nobeigs samu trescho gada-gahjumu; wina abonentu skaits ir jau 2000. Ar tik daudš lasitajeem ne weenai nedekas-lapai naw bailigi uš nahšotni jaskatahš; turpretim katras tahdas lapas redakzijai tad ir pilnigs eemešs par labahm šekmehm preezatees, jo tahdai lapai jau ir pilnigs dšihwibas-špehšs, kad winai tikai 1000 lasitaju. Ir „Baltijas Semkopja“ redakzija preezajahš, ka winai jau leelaks lasitaju skaits, ne ka wina bija zerejusi; wina ir pateiziga Latweešchu tautai par to uštizibu un draudšibu, ko ta winai tik bagatigi parahdijufe. „Baltijas Semkopis“ tadeht ari 1878. gada iŋuahšs un redakzija zere drošchi, ka lasitaju skaits stipri wairofees, ka zeen. publika neklaufsees uš tahm weltigahm walodahm, kas ar tik nošeedšigu nodomu laudis laistas. Redakzija luhds, tizet un nepeemirst, ka winai ir šwehta ta šolishana, ko wina publikai dewuši un dos, un ka wina tā ka lihds šchim, tā ari turpmaš samu šolishanu ispidihš, kaut ari wehl leelaki šchleršli buhtu pahrwarami, ne ka lihds šchim.

Latvianian R. Annotatōrijs, Augusts 1878.

Redakzija.

Laufaimneeziba.

Dahrša darbi nowembri.

No S. Klewera.

Wehl muhsu wakara Kursemē pastahwošchais mihtstais laiks atkauj daschus dahrša darbus padarit, kas waj nu lihds šchim aistaweti waj nu tik eedomati, jeb ari ar kureem atkal warbuht gribam nahšofcha pawasara darbus masinat. — Dai nu gan, ka zeru, katrs dahršu kopejs buhs jaw lihds šchim samus dahrša darbus nobeidšis, un ir es šchos tagad wehl wispahrigi par seemas darbeem, jeb ši gada beidsamajeem usluhkodams, tikai mehginu katru atminet un usmudināt, eekam zetais fals semi šafeen, wehl ko wajjadšigu jeb aistawetu pee šaweem kozinaem, šaknehm, jeb pukitehm dahršos, pagrabos istabas ic. eewehrot. —

Augku-koku dahršā mehšlo un aprož wehl koku šaknes, isgraiši šausus un nederigus šarus, nolasi šuhnas un šerpjus, aissmehre wišas koku winaš ar koku-šiti, masgā šuhnojo koku ar šipru šahrnu šagrahba lapas, šawahl daschadus dahršu netihrumus preešch semes magafines ic. —

Ja wehl kur kahdam, ihpafchi jaunam kokam, lapas redšamas, tahš tagad wajjaga nobrauzit. — Prišchi stahditeem kokeem ne-aismirsti ar pirmu pastahwošchu šalu šaknes ar lapahm jeb gareem mehšleem apšegt un ari pašchu koku ar šalmeem jeb šujahm apšekt. —

Koku-augkus wehdini un tihri, uošlauki un pužē tos, kas šwiht un atšchir eepuwušchos no weseleem. —

Šaknu-dahršā aistaweti darbi nu ja-pasteids, lai zeeta seema muhs atron ar rudena darbeem gatawuš. Uš wišu wišhi stahdi ogukruhminaus rudeni, un tur kur pawasara domā šcho jeb to no kokeem stahdit, tur isroz tagad bedres, lai seme par seemu walā stahwedama iswehdinajahš. — Wišas šihšas-šaknes pagrabos un bedres pee lehna laika jawehdina, žif ween war, un kas wehl šmittis naw eeliktas, tahš tagad ja-eeseek, lai tāpat stahwedamas nesawihst un labu garšchu nepašaudē. — Wišus ogukruhminaus wari tagad apgreekt, isgraišit un ar struhtahm mehšlot. Ja šawā šaknu-semē nedabuži preešch seemas mehšlus ee-art, tad wari tos ir uš šakaluschu semi istaifit un pahr seemu tāpat ne-ee-artus pamest. Ja struti pa pilnam, tad mehšlo ar tahm šihku-šaknu semi, tagad jeb ir uš šueegu laistidams. —

Buku dahršā ne-nofawē roses un zitus šmalšakos puku-kuh-mus jeb seemzeeschus ar lapahm, škujahm, waj gareem mehšleem apšegt, un kur eespehšams tos pee semes nolozit. Kad dahršā tawi mihsulishchi apgahdati, tad domā ari pee teem, kas uš istabas logu, waj pagrabā uš mitinašchanu nolikt. — Wišas podu-roses lai paleek wehl tik ilgi dahršā, lihds pirmais fals tahš uš seemas dušu eemidšina, pehž tam tikai leez tahš pagrabā, jeb žitā dšestrā weetā. Istabas lapu stahdeem, ka gumejas kokeem, losbereem, palmeem nošlauki ar-weenu putekšus no winu lapahm un lej tos tikai tad, kad tee pateefi šaufi, ar remdenu uhdeni un luhko zeeti uš to, ka tagad, it ihpafchi

Sadšihwe un šinatniba.

Diwi waldneeki no Deewa šcheklastibas.

Šchis numurs nešs Austrijas un Italijas waldneeku nobildejumas. Tif pat keijara Frantscha Jofefa, tā ari kehina Wiktora Emanuela istureschanašs tā šautā „deenwidus jantajuma“ leetā pret Kreewiju ir draudšiga, un tuhtit pehž Wahrijas ari šchij draudšigai polititai ir japateizahš, ka Angteem pee ši tara naw isdewees tāpat ka šrimas kara draugus atraft, kas ar wineem kopā Kreewijai šaru peesajitu un tahdā wišš Kreewiju aistawetu to augsto un šwehto panahlumu wisgaligi ispidit, ko muhsu keijars un walšs tagad isšaro.

Austrijas keisars Franziš Jofefs I. ir dšimis 18. aug. 1830, walda no 2. bez. 1848 un apprezejahš 24. aprili 1854 ar prinžesi Elifabeti, Waireešchu herzoga Matšimiliana meitu, kura dšim. 24. bez. 1837. Winu dehšs, kronprinziš Rudolfs ir dšim. 21. aug. 1858.

Par keisara Frantscha dšihwi mehš kahdu gabalinu ešam nešufchi 26. num. 205. lap. p.

Italijas kehinišch Wiktors Emanuels II. ir dšim. 14. martā 1820, walda no 3. aprila 1849. Wina dehšs, kronprinziš Humberts, ir dš. 14. martā 1844 un apprejees 22. aprila 1868 ar Margareti (dšim. 20. nowembri 1851), Genuas herzoga meitu.

Wiktora Emanuela otrais dehšs, prinziš Amadeus, dšim. 30. maijā 1845, no Spaneešchu tautas šapulžes 15. now. 1870 kuma aizinats par Spanijas kehiniu un eenehna 2. janv. 1871 Spanijas troni, bet jau 11. februari 1873 greesahš atpafat uš Italiju, tadeht ka wina drihmprahtiba, pašemiba un taišna waldišchana bija šazeh-lufe leelu pretineeku pulku šarp tureenes miuščneekem. 1376. g. Amadeus žaur nahwi pašaudēja samu karsti miškoto laulatu draudšeni un no ta leitā wišch ešot loti šehrigs un gruhširdigs. Melnaje to isleeto un ženšchahš winu uš klosteri dabot.

Beidsamajā laikā pat tahš parunas ispaustas, ka Amadeus ešot isredšets par nahšofcho pahwestu, bet tahdahm walodahm knapi tizams, tadeht ka winam truhst garidšneeku ihpafchibas. G. M.

„Par meefas-kopšchann školās.“

Pahršpreedums par šcho grahmatinu ir nešs „Balt. Semf.“ № 32. Turpat ir ari peeminets, žif bahrgi šcho wajjadšigo un Latw. walodā pirmo rakstu „par meefas kopšchann školās“ ir notešajis „Deepajas pasteneekš.“ Muhsu toreis isšazitās žeribas, ka „L. pasteneela“ bahrgajam kritikum ar muhsu peesihmejumeem peetits, ka tas samu nepareisibu atšihš un grahmatinas zeen. šarastitaju lišs meerā. — Šchihš žeribas naw peepildijuschahš. — wišch tanī pašchā lapā atkal pa jaunam un šchoreis wehl jo ašakt aishnemis zeen. šarastitaju, nizinajis Theodoru Nolandu, tadeht ka tas ušdrihš-štejees wina ašam špreedumam pretim šaktees. Pa tam mums Prawingu zeen. rentsčungs, Dr. (dakteris) G. Grūnhoff's, peesuhšijis pilnigi šetistku špreedumu par mineto grahmatinu. Šcho špreedumu mehš pašneesam šaweem zeen. šajitajeem, lai wini jo šaidraki atšihtu, žif nepareisi minetais kritikis špreedis, žif maš tešibas winam bija, zeen. šon Freitag-Doringhomen leelmahti tik aš aishnem. Turpmaš mehš ar „Deepajas pasteneela“ min. raksteem eepašihšimees jo tuwafi. — Dr. Grūnhoff'a šga špreedums šan tā:

I. Ko grahmatinas šarastitaja par šolas namu šata, ka tam wešeligā weetā jastahw, tāpat ari ko wina šala no šolas beherneem wajjadšigās ruhmes, no gaiša at-jaunošchanas žaur wentileerešchannu un la istabas šatur tihras no nešchihštumeem un putekšleem — tas wišš ir pilnigi rittigi un wešelibas ušturešchani wajjadšigs. — To wahrdū weetā „plaušchnōš šarijuschī“ wateu gan ihštati šahwet „eewilluschī.“ Naw pareisi šajit, ka šimnizās pa leelafai dalaš atronotees tahdi šimneeki, kas šalnu rak-tuwās un pee ogku bešmaschanas daudš putekšu eeselpojuschī, jo šimnizās atronamas wišās žiwilšeeretās semes, ari Widsēmē un Kursemē, bet ne wis šalnu raktwes, kur metalis un ogles rot. No šolas runajot šarastitajai pilnigi taišniba, kad wina pa-gehr, ka šolā putekli nošlaukami. Gaiša atjaunošchana žaur augeem war tikai bee-

treknee stahdi — alawijas, faktusi — flapji nestahw; jo fawfaki tos tagad mitinasi, jo preezigaki tee nahfofcha pawafara fkaistos feebos tehprees.

Za esi kahdus puku siphulus (Hyacinthen), preefch, podeem, apgabajees, tad stahdi tos mehrens podinds un smiltainā seme, apleij winaus un noleez tos pagraba jeb zitur fur no fala fargata weeta, apber winaus ar 3—5 zel, heesu smiltes fahrtu un pamet tos tur 6—8 nedekas, kura laika tee ta stahwedami weenadi mitri ufturesees, labi eesa kosees un pehz tam kopeju ar koscheem, smarshigeem seedeem eepreezinahs.

Wispahriga data.

Wehl jaunee pilsehtas likumi.

Muhfu raksta par scho teetu „Balt. Semf.“ 43. numura „Zeitungai für Stadt u. Land“ dewis eemestu, schahdus pahrmetus pret redakciju issazit: „Latweeschu preef gadijuschahs ari tahdas balfis, kas „no Saunlatweeschu freifas puses stahwolka ar ihpafchu nodomu un uf wifahm pusehm nopostidamas un isahrididamas, famaitadama wifse“ scho (jauno pilsehtu likumu) jautajumu pahrspreesch un — ka is winau wahrdeem redjams — bes leetas faprafchanas, ar ne-eeenahfuschos kritiku tuwojahs tam, kas lihds schim pastahwejis, un bes ruhpija apdoma Latweeschu tauta modina zeribas, kam pa wifam ne kahda noluhka naw.“ Ar scheem „peefihmejumeeem“ wina esot masaf „Mahjas weefi“ gribejusi aifneem, bet it ihpafchi aifrahdiijufe uf kahdu G. Mathera f. rakstu, fo tas „Balt. Semfopfi“ Leepajas pilsehtas wehletajeem laidis un ar kuru wifsch Latweeschus pee wehleschanahm aizina. Wifsch (profi Mathera) atklahj tautibas karogu un usajzina Latweeschus, lai tee neweena zita newehle, ka tilai Latweeschus. Praktifku politiku eewehrodams, wifsch Leepajas Latweescheem dot padomu, lai tee ne uf kahdu islihguni (kompromisu) ne-eelaischahs, jo til zane to, ka wini zenschahs pilsehtas weetneeku pulka, ja ween eespehjamis, Latweeschu balfu wairakumu (majoriteti) dabuht, — til zaur to wini warot no Wahzu pahrsware issargatees. Ar wahrdu fakot: Mathera fgs fludina Latweescheem, lai tee tihko pat pehz ihpafchas Latweeschu pilsehtas waldes“.

Tikai schos beidsamajos wahrdu „Ztga f. Et u. L.“ teizahs no muhfu mineta raksta nehmuje; tas zits wifsch ir winaus paschas spreedums. Bet ka nu tas, fo wina teizahs is muhfu raksta nehmuje, uf fo wina fawas minetas pahrmefchanas dibina, — ka tas nu faskan ar to, fo mehsh ihsti esam rakstijuschu? Apluhkofim.

Wispirms wina — tas muhfu raksta fahrtigas faprafchanas dehft tatschu bija ne-apejami wajabfigs — naw peefihmejufe un pahrtulfojufe:

- 1) kadeht mehsh ihpafchi Leepajas namneekem atbildejahm;
- 2) muhfu domas un spreedums par jaunee pilsehtu likumeem, bet it ihpafchi schahdus teikumus, kas flaidreem wahrdeem „Balt. Semf.“ 344. un 345. lapas pufes nodrukati, proti:
 - a) it no eefahkuma (sem B), ka gruhiti ir padomu dot, ka pee jaunahm wehleschanahm ja-isturahs;
 - b) ka Latweeschi klaija fadsihwe nestahw pahrat par tahm zitahm tautibohm Balt. gubernas, bet glusch lihdfigi ar tahm;
 - c) ka jaunee pilsehtu likumi tautibu nezef par widus feemu;
 - d) ka Latweescheem pee jaunahm pilsehtu wehleschanahm ja-isturahs tapat, ka Wahzi un Kreewi isturesees;
 - e) ka pee pilsehtu waldischanas Latweeschu tautibas zenteeni nebuht nekriht fwarā;
 - f) ka pilsehtas weetneeku fapulzei ween weenigi buhs jafpreesch par pilsehtas ekonomiju, par winaus eefschigahm buhschanahm;
 - h) ka tilai tahda mehra, ka Latweeschi ir kahdas pilsehtas eedfihwotaji un peeder pee wehletajeem, wineem peenahfahs dalibu nemt pee pilsehtas waldischanas;
 - i) ka mehsh alafsch tilai no kahda Latweeschu pulzina un ne fur un ne kad no Latweeschu majoritetes (balfu wairakuma) ne-efam runajuschu;
 - j) ka pehz muhfu domahm katrai tautibai (ne wis Latweescheem ween) pehz wehletaju flaita jagahda, ka ta til dauds pilsehtas weetneeku eezeltu, zil ween eespehjamis;
 - k) ka mehsh tilai no wispahriga lihdsfware, par kuru pee weetneeku eezelshanas jagahda, un ne kad un ne fur no Wahzu pahrsfware, pret kuru buhtu ja-issargajahs, esam runajuschu;
 - l) ka mehsh ne-efam wis to padomu dewuschu, lai no islihgfchanas (no kompromisa) fargajotees, bet gan
 - m) ka katra tautiba pehz eespehshanas par fawu fahrtigu aifstahwi weetneeku fapulzei gahdahs un

nas laika notitt, pa natti augi isdwascho ogku-kahbi un paschi usnem (eedwascho) kahbeki. Tamdeht augi naw turami guamās istabās, masatais pa natti ne.

II. Ufturs. Nebuht naw jafchaubahs, ka tas kolas-behru weselibai kahde, ja wini tilai no fawfahs baribas ufturahs. Tahda uftureschana ir par zehloni dajshahm wehdera faktehm, kamdeht „kulites“ atmetamas.

III. Meefas kufestehana. Ko farafstijaja schini fina faka, ir wifai rittigi un ja skolotajam labas gribas un leetas prafchanas netruhfti, tad gan nebuhs gruhiti pehz teem padomeem darit, tas 5., 6. un 7. lap. p. issajiti. Ka weselibai no tam labums, naw jafchaubahs.

IV. Kruhitis un muguru masgat, neween ghimi un rotas, ir teizami un wese- ligi, der nojeetinaschanai un uftur ahdoi to eespehju, ka wina meefai kauj isgarot. Tahdas masgafchanas ari isdaramas, ja no skolotaja puses netruhfti labas gribas un faprafchanas. Ari tas 10. l. v. sem e un d teitts, ir pilnigi rittigi.

V. Kas schē par kashlas un azu-flimeem behrneem teitts, uf to jafaka, ka pehz manahm domahm nekad naw atkaujams, behrneem, kam ahda isfufsehs, kolu apmeklet. No peelpshanas tad toti jabihstahs un gruhiti issargatees; lipshanu waretu tilai tad nowehrst, tad ruhmes deefgan, ta ka aplipuschos no weselajeem pawifam war atschirt un ja skolotajs ar paschaisleegshanos usnemahs, sem daktera wadishanas dseedinashanu pareifti iswest. Bet tad buhtu skolotajam ari flimu-kopeja darbi jadara, preefch kam winam tatschu naw laila. Zil tahdi behrni mahjami, no tam knapi waretu runa buht, un farafstijaja tatschu grib, lai schos behrnas no mahzibas ne-isslehdj. Kad tahdi behrni kola teel no ziteem noschirti un kolas nama aptohti (dseedinati), tad kola naw wairs weenigi kola, bet ari flimniza. — Par azu-flimeem behrneem jafaka, ka winau dseedinashanai tilai zaur dakteri janoteef un nefad zaur skolotaju ween. Pee tam tilai nelaimē war gaditees. Noteef dseedinashana kola, tad schi behrnam wairs nebuhs kola pehz wahrda apfihmejuma, kamdeht ka wifsch tilai schad un tad pee mahzibas warehs dalibu nemt, kas ari tilai no daktera buhtu nosafams. Ja wifu to isdara, fo farafstijaja preefch leet, tad behrnas pa leelai dalai no flimibahm issargahs. — Weena leeta grammatina preemista, proti: kolas-galbi un kolas-benki. Wisleeteri-

gakt tee buhtu eetaifami pehz behrnu leeluma, lai wineem nebuhtu fatihfuschem jafeshd un tas, uf fo wini klatahs, par tuwu pee azihm jatara. Bet ta noteef, kad behrni no dajshada leeluma pee weenadi augstem galdeem sehhd, fur tad tas, uf fo jafklatahs, waj nu par tahu no azihm nost gul un azis newitus tam par tuwu peeleez, waj atkal, ka pee masa behrna, lasama waj rakstama grammata, jau behrna masa auguma dehft, uf wifu wifst azihm par tuwu stahw. Kad pee nederigeem kolas-galdeem un benleem tomehr tautas kolās til maj behneu azis samaitajahs, ka tee tilai turumā wehl war redset, tas nahf no tam, ka wini tautas kolu jau eefsch pahri gadeem zauri eedami schim kaunumam naw deefgan ilgi padoti. Ihpafchi japeemij, ka neween tautas kolās flitti, nederigi benki atronami, bet, zil man sinams, wifahm kolahm schini fina leelas wainas. Zil jauli buhtu, ja tautas kolas scheitan ar labu preefch- fihni pappreefchu pahrlabojumum usfahktu. — Grammatinu zauri lasidams esmu tant tilai praktifkus un preefch kolas derigus padomus atradis, bes ween V, 1 un 2, un wehletos, ka eefahktu jo wispahrigi to leetu eewehrot, par kuru grammatina runā. Sa- rakstijajai par winaus puhlineem peenahfahs tilai pateiziba.

Dr. E. Grünhoff's.

Kritifis kritikeem.

Ne-esmu nelahds leels walodneeks, un lai gan daudstahrt to esmu wehleees, tad tomehr naw laila un spehta alizis, ar mihtas mahtes-walodas grammatiku twaf eepafihtees. Nedehtifstū tadef ar par zitu kuhdahm newalodas fina bahrga soba spreest, eedomadams, ta ari pats bes kuhdahm newalodas, un kas pascham nespehjamis, par to zita newajag pee lalla-teefas west, ja wifsch ari nespehhibu rahda.

Scho taisnu un weentahfchu pagehrumu dauds no muhfu Latwoju kritikeem aif- mirst. Wini neprafā, kahdi wihri paschi, til zehrt spehji otram par aifim. Wini ne- praja — un tas wiswairaf noschelojams — waj tahs wainas, kuras pahrmē, tee- fcham tahdas, jeb waj winaus warbuht no plafchata fahwolka apluhfojet nebuhtu aif- bildinajamas, waj ar pawifam par wainahm nebuhtu usfakamas. Muhfu rakstneegiba wehl til jauna, ka winaus pamati wehl deefgan newareja nogruntetees. Ne ortogra- fija, ne grammatika naw wehl nelahdas weenadibas. Truhft wehl til plafchas un

n) la weenoschanahs starp tahm masafahm partijahm gan buhs eespehjama un waijadfiga, lai aba tas augšam minets libdšwars zeltos, un beidsot

o) la mehš islihgumu (kompromisu) starp eewehletem pilsehtas weetneekem ar skaidreem wahrdeem ešam eewehlejuschi un demušchi to padomu, la tahds kompromiſs uš wišu wišfi waijadfigs.

Mehš nu jautajam: waj tē ari tīkai gahršcha no teem wahrdeem un teikumeem, ko „Stga f. St. u. L.“ til drošchi mums ušteepj? Waj winas wahrdeem, la mehš ar šawu min rakstu „Latweešchu tautu warot no-west no ihsta zeta un ušwest uš tahdu zelu, kas winai tīkai šahdi dara,“ — waj šcheem winas wahrdeem ari tīkai gahršcha no pateesibas un taisnibas?!

Tos zitus, mineta awise pret mums isfazitos pahmetumus mehš ne-eewehrojam; tee ir pa daudš personiſki, la tos šche waretu eewehrot.

Beidsot mehš turam par waijadfigu, šawu rakstu 43. num. tahda wišfe wehl iskaidrot un papildinat, lai juššchanas nezeltos un lai mušhu wahrbi pareiši kluhtu šaprasti.

Kad katrs pehz tautibas nodaljees wehletaju pulzinsch wišus šawus špehtus šaweeno, gribedams til daudš pilsehtas weetneeku eewehlet, zif wišsch pehz šifuma war, tad wišsch galā tatschu wairak un labaki ne kā nepadaris, ka kad jau preekšč pirmajahm wehleschanahm starp wišahm wehletaju partijahm nolihgums jeb kompromiſs buhtu slehgts.

Bet kad nu neween tautiba, bet ari zitas buššchanas ja=eewehro, kad pilsehtu weetneeku pulkā grib wihrus iš wišahm šadsihwes un amatu fahrtahm eewehlet, lai pilsehtas aištahwe buhtu pareiša un pehz eespehšchanas pilniga, tad lehti protams, ka eepreekščiga islihgšana,

ja ta ween til eespehjama, daudš labaka, un tadeht ar wišeam špehfeem jaruhpejahs, tahdu šalihgšchanu panahkt. Tā par to leetu pašchu buhs jo labaki gahdats un pee tam tuhliť jau no eesakuma starp wišahm tautibahm un fahrtahm buhs meers.

Ja tur tahda eepreekšcha islihgšana nebuhtu eespehjama, tad tatschu ta uš wišu wišfi ir waijadfiga un eespehjama starp iwehleteem pilš. weetneekem, pilsehtas waldeš ložektu wehleschanas deht; jo šcho amats, ihpašchi pilsehtas galwas amats, ir koti šwarigs un tadeht pehz eespehšchanas jagahda, la šchos wihrus zetot šchelschanahs nenoteek.

Sawā rakstā 43. num. mehš šchihm domahm nebijahm pretim, tīk la mehš winas tur tīk plaschi ne-ešam iskaidrojušchi un tadeht to tē turejahm par waijadfigu.

Šchi atbide der ari Rihgas awisei „Rig. Zeitung.“

Daschadas šinas.

No ahršemehm.

Politikas pahrskats.

Pağahjuščas nedekas numurā mehš nešahm šinas, la Augki un winu draugi par nahkošcha meera nolihgumeem spreesch, un isfazijahm šawas domas, la tahdeem preekšč-laiķa špreedumeem nekahdas wehrtibas naw. Ka mehš pee tam ne-ešam maldijušchees, peerahda kahds raksts, kurā ari no Kreewu pušes par šcho leetu ir domas isfazitas. Firts Wafilšchikows raksta tā:

Kamdeht Kreewija tagadeju karu ar Turkeem wed, ko wina zaur šcho karu grib panahkt, to Kreewija pašludinaja, karu Turkeem peeteikdama; tāpat wina ari apšolijahs, no Ćiropas Turzijas ne weena semeš gabala nepeesawinatees, ja ari karšč preekšč winas laimigi nobeigtos, lai zitas Ćiropas walstis buhtu droščas un paliktu neitra-

Franz Joseph I.,
Austrijas ķeizars (lp. 360.)

kreetas literaturas, la jau waretu dašchi rakstu-walodu no raibas — zaur daschadašahm islošnehm raibas — tautas-walodas schirt. Ćermigi tadeht dširdet, kad Kurlsemneeki par promi Widsemneekus pek, la šche tur ta burta „r“ nepahrštrihkejot, tur tas nepezeeschami esot waijadfigs. Kadeht nepezeeschami, ništee tautas braški?) Un kadeht mehš Widsemneeki tahdu leeku wirguleerešchanu rakstos lai bruhšejam, turas mušhu waloda pawisam truškft? Tāpat weenā widū šaka: „weešis,“ otra: „zeeminsch,“ un kas nu žitu smahde, la wišsch weenu jeb otu no teem wahrdeem leetajis, tas zaur to wairak ne la neparahda, ka til to, ka naw špehjis uš augstala un klajaka stahwokka pazeltees, la šawu špreedumu no kaut nelahda patumišcha laktina laudis laišch. Buhtu wehšejams, ka tahdi kritiki papreekšč azis atwehrtu, pašchi kreetni mahžitos un tad wehl žiteem par pamahžitajem preekščā stahditos, waj ar, ja gaismu nišft, klufi šawā laktina notupetu.

Kritika ir laba leeta, wina rahda rakstneekam, waj darbs wišlees jeb weizees; wina teiz publikai, pa kurahm grahamatahm wehete gruhti, žuhei pelnitos graschus isdot, par kurahm ne. Bet šcho šawu teizamū peenahlumū wina til tad ween pilbišs, ja kritikiš pehz pilnigas pahrlcezinahšchanahs spreesch un ja wišsch teescham tas wihrs, kam špreekšana nahlahs. Žitabi kritika ir til jauzeja, rakstneekem par peedauššchanu un publikai par allu, jeb wiltigu žekā-wadoni.

Pehejeas šakas kritikas jau daudšahrt mušhu laikrakstos esmu lašijis, jau daudšahrt domaju, ka kritikiš patš buhtu kreetnu kritiku pelnijas, bet ne-ušdroščinajos žitam rišftes greest, bišdamees, la gandrišf man pašcham to waretu pahmest, to winam talkā karu.

Bet, kas par daudš, tas par daudš! Wišas manas šchabūššchanahs šuda „Waltijas Semf.“ 42. num. lašot. Tani numurā atrodahs weena atbilde par lahdū agraku kritiku no M. G. . . g Iga, kas lehdā, apdomigā garā un labā, laidra waloda šazereta un par kuru es no šawas pušes teescham preezajos. Wes tam tur wehl diwi lungi, Karala un Sandars, pee Themis deemeetes šwareem stahjušchees un tē man jalezina, ka tee lungi preekšč tahda šwehta darba naw deesgan jagatawojušchees.

*) Uš šcho jautajumu ušnemahs atbildet

Karala Igs pahrspreesch, la zeen. laštaji atminešes, lahdū no S. Alunana isdotu stahstu: „Wenezijas ašins naktis.“ Šchis stahsts man wehl naw rolās nahjis, nesinu waj wišsch originals jeb pahrschelumš, nemahtu ari teikt, waj wišsch to, no K. Iga isteiktu nosobišchanu wišpahrigi pelnijas. Bet, teesā, kas teesā! Tahs iš stahsta peewestas mainas ir til pat daudš leeku grehtu pret Latwju walodas garu, un tadeht man ne prahtā nenahkt, Alunana Igu kaut kā aištahwet. Kas man kritika wišai nepatiķa, tahs ir tritika pašcha wainas, no tahm šche peemehra deht kahdas gribu minet.

Pawisam nesaprotami man tee teikumi: „Šchahda romanu periodus rakstu starpā eenem weetimu mineta gramata,“ un „neleegs neweens šchahdu romanu wairošchanos mušhu rakstneeziba labs šolis uš atpakaķu ešam.“

Wiswairak K. Igs neriktigu lozījumu (casus) leeto. Tā wišsch šaka: „aiš wainu daudšuma, un aiš tam, ka labuma nelahda naw noģeedams.“ „Aiš tam“ ir kluhda, jo prepošijija „aiš“ pagehr weenkaitli genitiwu un daudškaitli ari genitiwu, ja „wegen“ un datiwu, ja „hinter“ apšihme. Es ari gan teikt: „ka labums nekahds naw noģeedams,“ bet negribu leegt, ka negazijas deht genitiws warbuht buhtu aišbilbinajams. Tahlak stahw: „Šwešchajem wahrdeem Latwju waloda jadod Latwju mehlei pašihstamu galotni.“ Tē gan šafala: jadod Latwju mehlei pašihstama galotne, un tad pehz šchi nupat isteikta šifuma naw wis jaraksta: „šleškjons wainas ari newaid retas,“ bet šleškjona wainas ari u. t. t., jo tas wahrds nahť no Latian flexio, ar sehdri: flexion. Tē nu ar klahť peeliktu Latwju mehlei pašihstamu galotni iřnahť: šleškjons un genitiwā: šleškjona.

Žeenijami laštaji neleegs, la zaur šchahdu kritiku wairošchanos ari mušhu rakstneezibas raibumi wairojahs.

Apšatīsim nu to no Sandara Iga šazeretu pahrspreedumu par „Kahrķa Klawina praktiķo wingrošchanas jeb turnešchanas wadoni preekšč tautas-školahm.“

Man leelahs, la tas teikumš: „Šaraktitajš pehz Kreewu komandas luškojees ir tahs pahrschelis, kas wišai mušhu walodai wišai newaid ihstā lahģā“ ari gan pateek wišai nawaid ihstā lahģā; un tāpat: „ir ar meesas iglihtiba ari gara špehti

as. Schinis kara attaisnoschanās un apsolischanās jamellē tahs robešas, zif tahlu Kreewija war eet ar fawem praštjumeem pēe meera noslehgschanas, kad wina schini kara ir uswarejuse. Wispirms Kreewijai ja-usluhto par fawu moralisku peenahkumu, Turzija dšihwodamu kristitu droščibu un wina likteni nodibinat. Kreewijai newaijaga semes-zeta lihds pat Turzijas robešahm, wina war uškaut un pabalstīt, la Eiropas Turzija eetaifa leelu warenu walsti, kuras galwa tahds Wahzu prinzis buhtu, jebšhu zaur to Kreewiju no winas tizibas beedreem atšhirtu. Bet par to tad Kreewija war pagehret pilnigu brihwibu us Melno juhru un fawu robešhu nolihdsināšanu Afijā. Tas ir preeščh winas meera un attihstibas wišai waijadšigs un to zitas walstis newar leegt un ari neleegs. Tad wehl Kreewijai teesiba pagehret, ka winai kara šahdi aismakša un ja Turzija nespehji šahdrā naudā mafat, lai makša ar zitahm leetahm, kam preeščh Kreewijas tahda wehrtiba, un tahdas leetas buhtu Turku brunu-lugi. Kreewijas pretineeks un eenaidneeks, sinams, buhs un paliks Anglija, jeb labaki šatot, ta partija Anglija, kas katru floti par fawu eenaidneezi eerauga. Schij partijai ir dauds peekriteju Anglu tautā un waretu gan notikt, ka wini ar eerotscheem rokā mums preti stahjahs. Tamdeht brihwa kugoschana us Melno juhru Kreewijas waru nezif nepaleelinatu, kad pee tam nemehgina ari tuhliit floti eeguhtees. Kamehr mehš kugus buhwejam, tamehr Anglija un Turzija brihwu kugoschānu us Melno juhru isleetotu tikai few par labu un mums par postu. Ja mehš turpreti reišā ar kara nobeigschānu eemantojam stipru, us karu gatawu floti, tad Turzijai truhst kara-kugu un mums ir eespehja Anglijas usbruchschanas atbihdinat. Tahdi meera nolihgumi, politiski nemot, mums dauds maf buhtu par droščibu un šaimneežibas sinā mehš waram zeret, to robu, ko šchi kara isdoščanas walsts šaimneežibā eegreesušas, atkal islihdsinat zaur andeles isplatischanu pa Dona un Dnepra upehm.

Viktors Emanuels II.,
Itālijas ķehnisch (lp. 360.)

gana wairojāhs. Schahda waloda isklaušahs, ka mehš Widsemneeki šatam, „pa šchuhliki.“

„Stoloni janostahdina 2 šoli weens no otra“ ir wišadā wišjē rittigi, un ta weena praštšchanas šime, kuru jau redahzija peelituh, wehl nemas nepeeteel, kad to no S. Iga preti likto teikumū laša: „Stolonus janostahdina 2 šolus weenu no otra.“ Tapat ir rittigali: „komandeeret,“ ne la pehž S. Iga preeščhlikuma: „komandot,“ jo tas wahrds zetahs ij Latian: „commandare,“ un Kreewu: командовать, kas S. Igu, la man leetahs, šamishis, ir pats no Latian wahrda atwasots. Turpreti „nahburgs“ laitam tabeht ween pee šikteem wahrdeem teel šaitits, la wiščh Wahzu wahrdam: „Nachbar“ lihdsinajahs. Pehž schahda šawada likuma buhtu muhsu wahrdrnizēs laba bača nosautumu isbešchama.

Donu isliškšana ari naw wišur deesgan aprobešhota. Tur par peemehru šahw: „Wingriba waib paidagogikas šwarigatā bača.“ Tē tas wingribai dotais gods dauds par leelu. Ir gan patees wezo Romeeschu šalams wahrds, ta til weselā meesā weselš gars dšihwo, naw ari leebšams, ka wingriba branga weselibas topeja un leela pateišchana šawina Igam par sen gaiditā wadona šogatawoschānu! — bet newaijag aismirš, la meesā ir tikai gara mahjollis, tikai lihdsellis augstakam preeščhmetam: gara istopschānai; tabeht tai japaleel wišadā wišjē paidagogikas šwarigatai bačai. Ja wingriba, t. i. meesā istopschāna, šchi šwarigatā bača buhtu, tad es wezakeem to padomu dotu, šawus deklus pee eesčas un arklā un meetas pee weletawas likt, jo šold ar wišu wingribu meesā-spehki tā neussels, ka pee lauta-darbeem.

Lai šchoreiš peeteel.

Anglu waldbibas politika tagadejā karā jo šahdri israhdita zaur runu, ko Anglu ministeru preeščhneeks, grafs Birkonsfield's (zitreis Disraelis) kahdā leelmanu šapulžē 18. oktobri turejis. Wiščh neleeds, ka ta ir pašchiga, bet wina esot ari patriotiska, jo waldbita til ilgi isturotees meerigi, kamehr Anglu labums zaur karu neteel aijnemts un aijnemts tas tiktu, kad Turku walsts patstahwiba kshutu isnihzinata. Wehl preeščh gada laika neweens zits negribejis tizet, ka Turzija ari turpmat patstahwiga warot buht, bet tagad wina ar pušs milj. šaldatu to esot peerahdijuse. Wiščh tizot ari, ka buhšhot eespehjamš meeru flehgt, jo Kreewijas Keisars, kura wahrbi preeščh kara eesahlschānas ar augstzeenibu japeemin, gribot tikai kristigo kauschu likteni atweeglot un droščinat, turpretim sultans tam nebuht ne-esot preti.

„Nu, šahdrati gan newar israhdit, zif širniigi Anglu waldbiba Turkus mihlē un zif winai dalibas pee tam, ka tagad wehl no Turku „patstahwibas“ war runat.

Weenā žitā runā lords Nortkote turpreti isšazijis, ka zaur Kreewijas robešhu patahlinaschānu Afijā Anglu teesibas Indijā nebuht neteefot apdraudetas. Kreewem esot tas leeliskais nopelus, ka wini Afijā reebigo andeli ar žilwekem isnihzinajuschji.

Žif behdigi tahs leetas Konstantinopolē stahw, to peerahda schahdas sinas: Preeščh it maf deenahm awišēs ta šina atšaneja, ka Konstantinopolē nemeeri šazehlschees, ka pate waldbiba wišadi šajukuse, gribot atkal ministerus maint un ka tautā aplam ruhgstot. Atzelto un par ahrprahtigu isšazito uktanu tagad turot par isahrstetu un wišwairaf sultana mahte to gribot atkal tagadeja sultana weetā eezelt; wiši žeki un lihdselli winai preeščh tam esot labi. Tamdeht ari tagadeis sultans esot palizis šoti bailigš, katru augstaku waldbibas ložekli few par eenaidneeku turedams. Bet no wišu leelaka šawara ir tas, ka Konstantinopoles eedšihwotaji šahkuschji dumpetees, pret waldbibu kurnedami un

žereju, ka nahtamibā neweens no muhsu rakšneežibas rakšojumeem bes pilniga pahrspreeduma šawas gaitas ne-ussahšs, bet žereju ari, ka par kritikeem ne-ussaemšees jaunelki, kam tā labpraht tizu, labs un zeenjams nodoms, bet bes waijadšigas špehjas. . . . u.

Basemigs jautajums.

„Latw. tautas beedra“ 44. num. peelitumā sem ta wirraksta „Par luhgschānu“ ir lasami tee wahrbi:

„Žigis luhdseis netad til droščhi neluhgs tā Grodejas meita Grodu luhdja: „Es grihu, ka tu manim to tuhliit dobi us blodas!“ „Labs nahl ar gaidischanu.“ (un „šils ar šibischanu.“) Kan šchi šalama wahrda atrā bača. Žig. luhdseis). Šchis šatams wahrds geld pašaulē. Bet jo wairaf Deewu walstibā.“

Žeen. „B. Semf.“ redahzija, kas tātšhu daschu labu leetu jau isšahdrojuš, es nu šawā un wehl dauds žitu tizigu luhdseju wahrda luhgtu, lai mums šcho pašemigu jautajumu isšahdrotu:

Wai tizigam luhdsejam pawisam peenahkahs, no mihlā Deewa tahdas leetas luhgt, la „Grodejas“ meita Grodu luhdja (jo „Tautas beedra“ pašihštamās 7 šwaigšnes tikai šchis luhgschānas ahrigo formu, ne wis wina pašhu noteesā), un no kura laika mums tad gan wairaf ne tā weens weenigš Deews, jo minetās 7 šwaigšnites šaka šahdreem wahrdeem, ka esot Deewu walstiba?

Redahzijas atbide:

U I. jautajumu: Tas nepeenahkahs wis.

U II. jautajumu: Mehš tizam un ešam pahrsleezinati, ka mums ir weens weenigš Deews un ka tabeht minetām rakšitajam „Tautas beedri“ ir breešmigi misejees.

ta waldiba, nespehdama dumpi apspeest, mekle koudis ar labu apmeerinat, teem weent wāj otru waldibas, lozekli, it ka kuru laudis eenihdejuschi un apmawo, par upuri nomehdama. Wisniknafi waldibas pretineeki ir attal softas (garidsneeki un studenti), tee paschi softas, kas dumpi fazeldami Turku waldibai, ne-ustahwa Ciropas peeprafijumus preefch kara peenemt, tee paschi softas, kas eefahumā par karu garwileja, bet nu pirmee to wahrdu „meers“ isfazijuschi. Wini grib un pagehr, lai meeru flehds, bet kahdu meeru? Tahdu, kahds ne kad nektuhs flehgts. Zif jozigi, wini pagehr, lai Turzija wisu kara-flahdi ismaksā un winai nolaupitu godu attaisno, zits wis la paleetot, ka preefch kara bijis: ja daudi, tad Turzija warot apsolit, sawa waldichana turpma pargrosijumus eewest, kahdas Ciropa wehlahs. — Ka wis ta notizis un ka tam ta wajadseja notikt, pee tam weenigi Turku waldiba wainiga. Zaur meleem un nepateefahm uswarefchanas sinahm wina kauschu prahtu eekarfeja un laudis fatrazinaja. Bet lihdi pehdejam galam wina tashu newareja pateefibu pasleht; nelaimes wehstis no Afijas un Ciropas kara-lauteem fahneeda ari Konstantinopoli. Ta stipraka leeziba no tam ir truhkums, kahds Konstantinopole iszheles. Ehdamas leetas ir koti dahrgas, kara nodofchanas eet arweenu leelumā, nauda pasuhd, lones neteef wairs ismaksatas, tamdeht ari softas wairs nedabu sawas stipendijas, kas wineem preefch ustura kluwa maksatas. Wis tas kopā zitadi newareja, ka kauschu eekarfejamu koti atdijinat un laudis pret waldibu fazelt. —

Franzija, ka is jaunafahm sinahm no tureenes redsams, ne-meera mahloni fazelahs alafch jo beefaki. Walsts fapulze patlaban fastahdijusehs, par presidentu un wize-presidenteem iswehleti tee paschi, kas jau senat schinis amatos stahweja. Melnaje un konserwatiwas partijas kopojahs ap Mat Mahonu, wina peerunadami un pasubinadami, us republikaneescheem neklausit un, ja wajadfigs, tos pa pahreem dsiht, t. i. ar waru, ar kara-spehku apspeest. Ar wiseem spehkeem Mat Mahons nopuhlejahs, gribedams panahkt, ka senats ar balsu wairakumu us wina pusi stahtos, lai waretu, ja walsts fapulze winam pretajahs, to us mahjam atlaist. Bet tas winam mas ko lihdsch, jo republikaneeschi ir gatawi, otru walsts fapulzes atraidichanu par waras darbu pret walsti uslahkot un ir zeeschi apnehmuschees, pehz ta isturetees, t. i. tikai warai, pahrspehham zeku greest. Ta tad gan war notikt, ka Mat Mahons, pee waldichanas likumu wahrdeem turedamees, ari schij otrai walsts fapulzei pawehlehs us mahjam eet un, ja ta ar labu neklausis, to ar waru liss aisdisht. Schim brihscham nemas naw noredsams, kahdu galu schijs partiju stihweschanahs Franzija nems, bet flitti, koti flitti, tur tagad isstatahs. Kad dsihwojim, tad dsirbesim!

No eefschjemehm.

Peterburga. Zaur Wisangstaku pawehli no 26. oktobra sch. g. ir aisleegts, no Afowas un Melnās juhreas us ahrsemehm labibu iswest.

Finanzministerija peeder pee tahm ministerijahm, kas ari par skolahm ruhpejahs. Ta winas departements preefch andeles un ruhpe-neeziwas sawas nakofcha gada isdoschanas usnehmis tahdas sumas: preefch Baltijas politehnikas 10,000 rbl. Tad wehl 78,745 rbl. preefch daschadu semaku skolu pabalstichanas, pee kurahm Baltija schijs juhreas skolas peeder: Wentspile, Dundanga, Minaschōs, Lub-Eserē, Polanga, Baltischportē, Maguus muišchā un Leepaja.

Peterburga. Peterburgas naudas kalkuwā, ka Peterb. Kreewu awises sino, nahkofschā gabā kalschot: 1) selta naudas par 19,500,000 rbl. pusimperialus un par 900,000 rbl. 3 rublu gabalus; 2) sudraba naudas 700,000 rubla gabalus un par 6,000,000 fihkas naudas; 3) kapara naudas daschadus gabalus par 700,000 rbl.

Srutska. „Golosam“ no tureenes raksta, ka selta razeju beedriba Basanow, Sibirjakow un Nemtschinow schogad sawas selta raktu-wās ihmasgajuje 395 pudi selta, kas pehz tagadajas selta wehrtibas 6,900,000 rbl. istaisa. Beedribas isdoschanas pee tam esot jarehkina us 2½ miljona rublu, kas no eenahfchanahm atrehtinati beedribai skaidras pelnas atstahj 4,400,000 rbl. Wisu wasaru esot gar selta raksthanu strahdajuschi 110 deenas un zaur zaurim beedriba par deenu pelnijuje 40,000 rbl. —

Peterburga. Dauschu apgoifmoschanas ministerija wisihfakā laika laidischot zirkulerpreefchkrastu tahm minai padotahm skolahm, kura nofazijs, ka wisohm tahm skolahm 12. dezembri sch. g. jahwin Keisara Aleksandera I. simtajā dsimichanas deena.

Peterburga. „Golos“ raksta par Berlīnes dahmu komitejas darboshchanas preefch Kreewu eewainoteem un flimeem kareweem tā: Tschetru mehneschu laika — no maija lihdi septembrim — schai komitejai kluwis eefneegts bes daschadahm leetahm un sahleh m preefch ahrsteschanas u. t. j. pr. skaidrā naudā 36,942 mahrfas 80 wehrdini un Kreewu naudā 625 rubli. Tahs bagatafās dahwanas nahkuschas no flawena leelgabalū fabrikanta Krupa, proti 5000 mahrfas. Wahzu Keisars dahwinajis 3000 mahrfas un Keisareene 1000 mahrfas. No schihs sumas ta leelakā data ir isdota par drehbju gabaleem, madrazehm u. t. j. pr., kas us kara laufu aiskustiti. 1. septembrī Berlīnes dahmu komitejai wehl bija 15,216 mahrfas 70 wehrd. un 625 rubli.

„Golos“ neš tuwakas sinas par ta prowianta leelumū, kas pehdejas oktobra deenas Kreewu rofās fritis, un issaka, ka tas peeteetot 20,000 wihrū pa 3 mehneschu laiku usturet.

Reel-Saltē, Jaun-Zelgawas aprinki rets negantibas darbs postrahdats. Tureenes T. mahju atstata namina dsihwoja kahds stipri wezs laulats pahrs. Bija sinams, ka N. wisu zauru muhschu krahdams wairak ne ka tuhstoschu rublu fakrahjis. Bet wezee kautini dsihwoja weeni paschi un tas negantneekus peewilinaja, pee wineem breefmuigus nofeegumus postrahdat. Wezee kautini guleja meerigi kopā weenā gultā, kad wihrs peepeschi tahdu siteenu pa galwu dabuja, ka samanu pasandeja; winsch tikai tad atskahrta, kad jutahs no gultas ahra plehschots. Winsch pamanija trihs pahrgehrbuschōs wihrus, kas winam naudu prafija. Wisa nodeewofchanahs, ka bes 20 rubleem winam ne neeka ne-esot un ka wina nandas papihri pagasta wezaka glabawā nodoti, ne ka nelihdscheja, flepkawas winam netizeja un newaredami zaur siteeneem no wina ne ka wairak isdabuht, wini eefahka nabaga weziti dedsinat. Peepeschi flepkawas ar naudu aishchega, tamdeht? newar sinat; warbuht mahju laudis bija fahkuschi kustetees, buhdinā tik febu wehl uguni pamanidami, warbuht ari kahds zits troksnis winaus isbaidija. Nu tikai wezais N. eerandsija sawu feewu, neganti fahistu pee semes gulam un tai muti ar zimdu aishahstu. Slepkawahm nedabuja us karstahm pehdahm pakaldsihtees, tamdeht ka bija wezischeem drihs- sumā japalids un preefch pakaldsihtichanahs ari natts bija pa tumšchā, un otra rihstā radahs lectus wisas pehdas nokalojis. Bet Jaun-Zelgawas pilsteefa naigi ween mekle pehz negantneeeem un esot teem jau ari us pehdahm. — Janofschelo, ka nabaga feewina aif leelahm eewainofchanahm otrā rihstā nomira, un jehschu tas wihrs wehl scho-deen dsihwo, tad tatschu jashaubahs, waj winsch sawa leelā wezumā tahdus negantus eewainofjumus wehl pahrzeetihs. Rg. 38.

Pilschetas zelschanas leetā

„Rihgas Lapā“ atronahs schahds siuojums:

Daudskahrt ir issajitas wehleschanahs, ka preefch peenahkamas fagatarofchanas us nahkamahm Rihgas pilschetas zelschanahm tiktu eezeltas komitejas, kas ihpafchi par to gahdatu, ka pilschetas-weetneeku amatos nahktu wihrī, kas weenkahrt sin Rihgas eefshiwotaju wajadsiwas, otrkahrt der preefch pilschetas-waldibas leetu wadichanas, un treschahrt, kureem pee balsotajeem tā leelakā usiziba. Ir israh-dijees, ka daschadu tautibu pastahweschana Rihgā pagehr ari daschadas pehz tautibahm schirtas komitejas. Preefch Wahzu tautibas balsotaju fagatarofchanas jau ir fastahdijusees komiteja, kas par saweem nodomeem islaiduse sludinajumu. Ta ka schim brihscham wehl naw isfludinatas balsotaju listes, tad ari tagad wehl newar fahaukt balsotaju fapulzi preefch kahdas komitejas dibinashanas. Parastitijuschees tapehz us daudskahrtigahm balsotaju usajinashanahm, ir saweenojuschees preefch komitejas dibinashanas, kuras usdeuwums buhs, fagatarvot Latweeschu balsotajus us nahkamahm zelschanam. Kad buhs isfludinatas balsotaju listes, tad schi komiteja, ja eespehjams buhs, fahauks Latweeschu fapulzi, kura tad nospreedihs, kas tahfaku darams.

Schihs komitejas tuwakais mehrkis buhs, sawahkt Latweeschu balsotaju wehleschanahs un pehz eespehshchanas raudsit wisas wehlesch- chanahs saweenot un attal Latweeschu balsotajeem usrahdit, kahdi

Kandidati preekšč pilsehtas weetneeku amateem eestlatami par teem derigakeem. Tä pat komitejas lozetti ne-atrausees, katram dot waijadfigas isskaidroschanas par wisu, kas no balsotajem pee zelschanahm eewehrojams.

Rihgä, oktobri 1877.

A. Ahbrants, fabrikants.	A. Kalninsk, advokats.
S. Baumannis, architektis.	P. Linde, stumfisdahtseels.
Chr. Bergs, kaufmanis.	S. Martinsohns, kaufmanis.
B. Dibrakis, redaktors.	Nik. Ptaweneeks, partikulers.
S. Dombrowskis, fabrikants.	S. Saklits, advokats.
S. Einbergs, advokats.	A. Strauchs, enturneeku eltermans.
H. Freylich, naudas-kapju fabrik.	R. Thomsons, fabrikants.
D. Gahns, kaufmanis.	F. Weinbergs, advokats.
S. Jaegermanns, mahju-ihpashn.	S. Weitmanns, fabrikants.
A. Jhmanns, turpneeku-meistars.	S. Wessels, dischlers u. mahj.-ihpash.

Dobelese semkopibas rihku un raschojumu otra istahde
no 24. lihds 26. septembrim sch. g. isbalitas schahdas goda-mattas.

- Pirmas goda mattas (beedribas sudraba medakas)
1. Leel-Nuzes mescha fungam par jauneem stahdineem un par meschkopibas eerotscheem.
 2. Meyer un beedrim Rihgä par mahskligi salitteem dsirnu-almeneem
 3. Baronam Kloppe mann Wirkus muisch. par lizehri „Reineclauden“.
 4. Anusam Willerim, Bumber-faimneekam, par weentahrschu baltas wilas dsiju
 5. Apshu-kalejam Rosenberg, Prawingē, par dahrsa augteem
 6. Behscheneekam Greeje, Zihpetē, par dahrsa augteem.
 7. Kopaschu muischas waldei par sweekstu.
 8. Tai paschai „ „ par feeru.
 9. Mutekerim A. Brennerim Dobelē par kartupeleem.
 10. Swrgus muischas waldei par rudseem.
 11. Vietinghofam, Leel-Behrsē, par keegeleem un dakstineem.
- Otras goda mattas (beedribas bronza medakas).
1. Baronam Gaaren, Dobelē, par dahrsa faknehm.
 2. Zehrpinam Suttum, Satā muischā, par dahrsa augteem.
 3. Behnes muischas waldei par kartupeleem.
 4. Ahspes muischas waldei par kartupeleem.
 5. Behnes muischas waldei par Polinu sakeem sirneem.
 6. Behtinam, Behrsu muischā, par agrahm „Tellor-“ausahm.
 7. Brennerim, Dobelē, par fehrmaufschu ogu schnapfi.
 8. Jon Kloppe mann jaunfaudsei par laudeereeteem augteem.
 9. Reichmanim, Behrsu muischas skrihwerim, par feeru.
 10. Grünbergim, Zihpetē, par sweekstu
 11. Rotowa jaunfundsei par feschfahrtschu farkanu wilas dsiju.
 12. Kundsinu Marijai, Awotinds, par 3- kahrtschu baltu wilas dsiju.
 13. Trey jaunfundsei, Behnē, par kanepju dsijahm.
 14. Kahrlim Knoch, Wikōs, par 3 bekeem.
 15. Dr. Hante, Zirole, par tufsch-keegeleem
 16. Girgenfonam, dahrsneekam Dobelē, par pukehm.

No kara-laukeem.

Kamehr karsch Turzija wehl naw nobeigts, tamehr awises sino, ka Franzija esot „brahtu kara preekschwafara“, — ka tur katra brihdi rewoluzija gaidama. Us lam schihis finas dibinajahs? Ra lasitaji jau sin, walsts sapulze republikaneescheem ir balsu wairakums. Winu pirmais darbs pirmaja sehdeschana bija spreedums, pehz kura teef eezelta ismekleschana-komissija, kas lai ismekletu wisas tahs nekahr-tibas un pretlikumibas, ko Mak Mohona waldba pee wehleschanahm un pret amata wihreem padarijuse. Preeksch schi spreeduma wehl runaja no issihguma starp republikaneescheem un waldbibu; tagad schi, ka lehti protams, schim spreedumam pretojahs, — Mak Mohons peepatur sawu wezo ministeriju un ar fenata palihgu grib parlamentu pa otram lahgam isgaifinat. Republikaneeschi to nodomu ishaka par tahlatu noseedsibu pret walsts likumeem un tautu un scho zaur dasch-daschadeem raksteem usajzinajusch, sawas teefibas saudset, waldbibai pretotees. Schi turpreti sawell kara-spehtus ap Parisi un Wersalju

un wisus ofizeerus, kas us republikas pusi, aissuhka tahsu projam, — Franzija teefscham ruhgst us eetschigu karu!

Par karu Turzija runajot ari schoreis mehš waram titai labas sinas nest, jo muhsu pulki tagad uswar weenu apzeetinato weetu pehz otras, ta ka us tahs tagad wisu swarigakas weetas — Plewnas — eenemschanu wisai ilgi wairs gan nebuhs jagaida. Tee swarigakee notifumi, ko mehš no isg. ned. waram sinot, atronahs nah-loshods telegramods.

Peterburgä, 31. oktobri, pehz pusd. Par Turku usbruschanu generalim Skobekewam sino: Nakti no 29. us 30. oktobri Turki (5 lihds 7 taboru stipruma) isgahja pret apzeetinajumu, ko generalis Skobekewš bija eenehmis. Schis — silepeni no tam pasinots — stahweja ar saweem pulkeem gataws un gaidija, lihds eenaidneeks us 100 foteem bija peenahjis, apshweizimaja tad winu, us to isschaujot, zaur ko Turkus peespeeda atpafat wilktees. Rahda attahluma tee no jauna nostahjahs, sihwu leelgabalu schaudischanu usshahdami un pehz kahda laika aishgahja atpafat. Muhsu pametumi ir ap 100 wihru eewainotu.

Peterburgä, 31. oktobri, wafara. Si Bogotas sino no 29. okt.: 27. oktobri bija stipra leelgabalu schaudischana pee Schiptas-zeta. Kreeweem krita 4 un kkuwa eewainoti 14. —

28. oktobri generata Skobekewa pulki eenehma „sako pafalnu“ pirmas rindas un tur apzeetinajahs. Dwi reis Turki mehginaja winus no tureenes atfal aishsiht, bet kkuwa atfisti atpafat un pasau-deja daudf.

Peterburgä, 3. nowembr, pehz pusdeenas. Si Bogotas wafar sinoja: Turki eet us isluhschchanahm pee Glenas un trauze tur muhsu preekshpulkus. Us leelzeta no Osman-Basara us Schumlu un pee Schiptas zeta Turki strahda sawus apzeetinajumus paleelinadami preti Nikolaja zeetofnim. 1. nowembr Turki mehginaja pee Rustschutas par Donawu pahri tikt un gribeja pee Giurgewo us semi isnahkt, bet kkuwa atpafat atdsiht. Tur strahda no 1. nowembra weena jauna Kreewu baterija.

Peterburgä, 4. nowembr. Si Bogotas wafar sinoja: Scho-nakt no pulkstens 12 lihds 5, Turki is Plewnas trihs reis usbruka Sko-bekewa apzeetinajumam, bet katru reis winus atdsina atpafat zaur stipru apschandischanu. Turku pametumi ir loti leeli, mums krituschji un eewainoti 100 wihru. Turku stiprums bija 10—11 tabori.

Wisjannakas finas un telegrami.

Peterburgä, 1. nowembr, pehz pusdeenas. (Mija.) Pret mums eenaidigi isturedamees Rabuleteeschi 29. oktobri eesahka us wafisabateem pee Ratuti schaut, bet winus aplenza un aishsina is winu apzeetinajumeem. — 26. un 27. oktobri muhsu pulki pee Ruchestates schahna ar leelgabaleem us Turku apzeetinajumeem pee Kazubani, bet pahrliezinjahs, ka Turki tur daudf infanterijas un artilerijas sawiluschji topa. Muhsu pametumi pee schis tawshchanahs bija loti mafi.

Peterburgä, 1. nowembr, wafara. (Mija.) Si Werankalejas sino: 28. oktobra nakti generalis Heimans gahja us Erzerumu. Bija pahral tumsh un zaur to notia, ka daschi pulki nomaldijahs un nenonahja tur, tur wineem bija nolikts aish-eet. Tomehr lahds preekshpulkus usbruta un pahripehja tahdu Turku apzeetinajumu pee Mijias un sawangoja tur 19 Turku ofizeerus un 540 salbatus. Nihstam metotees tas apzeetinajums bija ja-astahj, tamdeht la Turki leela pahrskaita us tureeni nahja. Mehš pee tam pasaudejahm 32 ofizeerus un 600 salbatus.

Ra tagad kaidri sinams, tad tai kanja pee Dewebojunes muhsu rolas krituschji 36 leelgabali.

Peterburgä, 2. nowembr. (Ciropa.) Si Bogotas sino 1. nowembr: Pee leelstirka Trona-mantineeka armijas ir titai preekshpultu saburshchanahs bijuschas. 28. oktobri Turki usbruta Palomirzai un Omurkiojai, bet aishwiltahs atpafat, tad bija lahdas reijas ar leelgabaleem isshauts. Wini apzeetinajahs pretim Kalaraschaj. 31. oktobri Numenu pulki apzeetinaja tahdu kalnu us Dolni-Petropoles lihni-jas, pretim Agoreza-talnam un usstahija tur jaunus baterijas.

Peterburgä, 6. nowembr, wafara. Masas saburshchanahs ar Tscherkeseem un Baschibosuteem bija 31. oktobri wisu deenu us leelzekeem no Schumlas us Osman-basaru. No muhsu eewainoja titai 1 ofizeeri. — Kantina pee Kajelewo mums krita 1 un kkuwa eewainoti 12.

Peterburgä, 6. nowembr, pulst. 12. min. 30 no rihta. Wafar **Kars eenemta.** Kauschanahs eesahtahs 5. nowembr un 6. nowembr pulst. 8 no rihta pilsehta bija ar joni eenemta. Kas pee tam muhsu rolas kritis un zil leeli muhsu pametumi, schim brihscham wehl raw sinams.

Peterburgä, 7. nowembr, pehz pusdeen. „Golojam“ wafar is Werankalejas sinots: Muhsu pulki pee Kars'a eenemshanas zihnijahs ar nepeereedsitu duh-schibu, Turki lahwas ka schahutuschji. Rahda dala no Turku garnifones gribeja isshitees zauri us Diti, bet muhsu kawalerija tos attureja atpafat. Mehš sawangojahm 7000 Turku, to starpä 2 Baschaj's un artilerijas komandantu. Wes tam krita muhsu rolas daudf karogu, 300 leelgabalu, loti daudf eerotschu, leels schaujama un prowianta krahs-jums. Muhsu pametumi wehl naw sinami.

Peterburgä, 7. nowembr, pehz pusdeen. Si Bogotas sino no 6. nowemb.: 2. nowemb. palfawneeks Launiz usbruta lahdam Turku un Tscherkesu pulkam pee Basardschikas, satawa winus un ainehma wineem 400 lopugabalu un 200 sirgu. 4. sch. m. muhsu saburshahs ar Tscherkeseem pee Rowoselo un aistrenza Tscherkesus pret Kasubeku.

Zagadeis Kreetu karjch.

Turkestanas lhnijas bataloni.

Leib-gwardijas rajatu pulks.

Leib-gwardijas Pavlowsti pulks.

Leib-gwardijas kirafeeru pulki.

Rajatu pulki.

Keisara swiste

General-stabs.

Strehneku batalj.

Leib-gwardijas jachtneku grenceeru pulks.

Leib-gwardijas Someschu pulks.

Gwardijas jachtneku artillerija.

Leib-gwardijas husaru pulks.

Ob.-gw. ulanu pulks.

